

Končno četrty stavek, ki zahteva, naj se vse jasno zahtevane zahteve najdalekosežnejše zadovolje, tako, da ne ovekovečijo nova ali stara nasprotstva, ki bi najbrže zopet kmalu motila evropski in z njim mir celega sveta. Tudi temu stavku lahko načelno pritrdim in izjavljam, kakor Wilson, da se lahko razgovarja o splošnem miru, ki bi temeljil na takih načelih.

Le en pridržek obstoji: teh načel ne sme predlagati le predsednik Združenih držav, pripoznati jih morajo dejansko tudi vse države in narodi. Zveza narodov bi bil smoter, ki ga najpristraneje želimo, a ta smoter se še ni dosegel, tudi ne obstoja razsodišče, ki bi ga bili vsi narodi ustanovili, da čuvajo mir v imenu pravičnosti. Ako ob priliki pravi Wilson, da govori nemški državni kancler sodnemu dvoru celega sveta, moram, kakršne so reči danes, v imenu nemške države in zaveznikov sodni dvor, ker je pristranski, odkloniti, da bi radostno pozdravljaj, če bi obstajalo nepristransko razsodišče, kakor bi tudi rad sodeloval, da bi se prišlo do takega idealnega stanja. Obžalujem, ker ni o podobnem mnenju pri vodilnih velesilah sporazuma niti sledu.

Vojni smotri Anglije, ki jih je zopet razvil Lloyd George, so še vedno skozi in skozi imperialistični, vsiliti hočejo svetu taki mir, kakršen bi Angliji ugajal. Če govori Anglija o praviči samoodločbe narodov, ne misli na to, da bi to načelo izvedla tudi na Irskem, v Egiptu ali v Indiji. Mi smo iz početka sem zasledovali sledeče vojne smotre: branili smo domovino, vzdržati smo hoteli nedotakljivost našega ozemlja in varovati svobodo našega gospodarskega razvoja na vse strani. Vojskujemo se v znamenju obrambe, dasi moramo napadati. Posebno naglašam to zdaj, da se naša politika na vzhodu ne bo napačno tolmačila.

Nasproti Rusiji smo imeli proste roke, ko je rusko odposlanstvo 10. t. m. prekinilo mirovna pogajanja. Naše čete so začele 7 dni pozneje samo zato prodirati, da zagotove sadove miru, ki smo ga sklenili z Ukrajino; nikakor niso odločevali osvojevalni nameni. Podpirali so nas klici po pomoči Ukrajine, naj jo ščitimo proti boljševikom, ki so motili red mlade države. Šlo je za to, da ustvarimo mir in red v korist prebivalstva, ki ljubi mir.

Ne mislimo, da se morebiti ustalimo v Estlandu ali Livlandu, želimo marveč le, da živimo v dobrih, prijateljskih razmerah z državami, ki bodo tam po vojski nastale. Ni potrebno, da bi danes o Kurlandski in Litavski kaj povedal. Gre za to, da ustvarimo prebivalstvu teh dežel organe samoodločbe in samouprave in da ukrepimo tiste, ki se ustvarjajo. Mirno pričakujemo, kakor se bodo stvari še razvijale. Vojaški nastop na vzhodu je pa zelo dosegel uspeh, ki zelo presega prvotni namen, katerega sem pravkar označil. Gospodom je že znano obvestilo gospoda državnega tajnika zunanjih reči, da je Trockij brzojavil, kateri brzojavki je tudi sledilo pismeno potrdilo, da je pripravljen prekinjena mirovna pogajanja nadaljevati. Odgovorili smo tako, da smo poslali naše mirovne pogoje v obliki ultimata.

Včeraj, to veselo vest, gospodje, Vam moram naznaniti, se je poročilo, da je petersburška vlada sprejela naše mirovne pogoje in da je poslala zastopnike na nadaljna pogajanja v Brest-Litovsk; nemški odposlanci so sinoči odpotovali tja. Mogoče je, da se bodo o podrobnostih še prepirali, a glavna reč se je dosegla; z ruske strani se je izrecno izrazila volja, da se doseže mir.

Nikdar v zgodovini se morebiti še ni tako sijajno potrdila aristotelska beseda, da smo se morali odločiti za vojsko, ker smo želeli mir. Naše vojno vodstvo je potegnilo meč, da zavaruje sadove našega miru z Ukrajino: mir z Rusijo bo srečen uspeh. Veselja nam ne bodo kratile neumne in hujskajoče brzojavke, ki se vedno širijo po svetu.

Včeraj so se pričela v Bukareštu mirovna pogajanja z Rumunijo; navzoč je bil gospod državni tajnik za znanje reči, ker je potrebna

njegova navzočnost, ko gre za prva načelna vprašanja; zdaj pa bo moral kmalu oditi v Brest-Litovsk. Glede na pogajanja z Rumunijo se mora pomisliti, da nismo le mi sami prizadeti in da smo dolžni nastopati za upravičene koristi naših zvestih zaveznikov: Avstrije, Bolgarije in Turčije in da vzravnamo želje, ki bi si morebiti nasprotovale. Mogoče se pojavijo težave, a z dobro voljo na vseh straneh se bodo te težave premagale. Tudi nasproti Rumuniji nas mora voditi načelo: države, s katerimi sklepamo mir, zanašajoč se na naš meč, moramo in hočemo pridobiti da ostanejo v bodoče naše prijateljice.

Če izpregovorim v tej zvezi še besedo o Poljski, za katero se zadnje čase sporazum in tudi gospod Wilson posebno zanima, je znano, da jo je združena moč Nemčije in Avstrije rešila odvisnosti, ki jo je težila v carski Rusiji z namenom, da se oživi samostojna država, ki naj neovirano napreduje v svoji narodni kulturi, a ki naj tudi postane stebler miru v Evropi. Državno-pravne vprašanja v ožjem zmislu: kakšna bodi ustava nove države, seveda ni bilo mogoče precej odločiti; o njem se še zdaj temeljito vse tri prizadete dežele posvetujejo. Razen mnogih težav, ki se morejo, premagati — gre za težave posebno gospodarskega značaja — se je pojavila vsled poloma stare Rusije še nova: kakšne meje naj se določijo Poljski s sosednimi ruskimi ozemli. Ko se je razglasila z Ukrajino sklenjena pogodba, so se Poljaki prvi hip zelo vznemirili: Upam: dobri volji se bo posrečilo, da se vzravnamo zahteve, če se bodo pravično upoštevale etnografske razmere. Izjava, da se tozadevno vse do skrajnosti poskusi, je poljske kroge že zelo pomirila, kar z zadoščenjem pribijemo. S te strani se bo glede na ureditev vprašanja meje zahtevalo le to, kar je z vojaških vidikov neobhodno potrebno.

Iz izvajanj sledi, da se očitno bližamo miru na celi vzhodni bojni črti od vzhodnega do črnega morja; svet, ki je prenasiten vojske, posebno v nevtralnih deželah, z mrzlično napetostjo vprašuje, če se še ni odprl tudi dohod k splošnemu miru.

Kakor vse kaže, voditelji sporazuma v Angliji, Franciji in Italiji odklanjajo, da bi poslušali glas pameti in človeštva; v nasprotstvu z osrednjimi velesilami je zasledoval sporazum ves čas osvojevalne smotre. Vojskuje se, da bi dobila Francija Alzacijo Loreno. Ničesar ne pristavljam, kar se je že o tem vprašanju povedalo. V mednarodnem smislu vprašanja Alzacija-Lorena ni; če je, je to čisto nemško vprašanje.

Sporazum se vojskuje, da bi Italija pridobila avstrijska ozemlja. Ako so iznašli v Italiji za to lepe besede o svetih aspiracijah, o svetem egoizmu, se z njimi zahteva po aneksijah ne odstrani. Vojskuje se, da se odcepijo Palestina, Sirska in Arabska od turške države. Posebno škili Anglija na turško ozemlje. Izenada je odkrila srce za Arabce; upa, da pridobi s pomočjo Arabcev; z od angleške nadvlade odvisne države angleški državi novo zemljo. Angleški državniški so večkrat izjavili, da zasleduje Anglija v Afriki kolonijalne vojne svrhe; kljub skoz in skoz agresivni politiki, ki se hoče pridobiti tuja ozemlja, si le še upajo državniški sporazuma trditi, da moti mir vojaška, imperialistična, avtokratična Nemčija, ki se mora, ker to zahtevajo koristi svetovnega miru, v najtesnejše meje stisniti. Z lažmi in obrekovanji neprenehoma delajo, da bi tako lastne narode kakor tudi nevtralne države najhujskati proti osrednjim velesilam, posebno s strahom, da namerava Nemčija kršiti nevtralnost.

Svet stoji zdaj pred največjimi, najusodnejšimi odločitvami. Sovražniki se ali odločijo, da sklenejo mir; če se za to odločijo, se hočemo pogajati z njimi; ali se pa odločijo, da bodo nadaljevali zločinsko blaznost osvojevalne vojske. Če to sklenejo, se bodo naše krasne čete pod svojimi genijalnimi vojskovodji bojevale dalje. Tudi sovražnikom je dovolj znano, da smo in v kakšem obsegu smo tudi za ta slučaj pripravljeni, naš vrli, občudovanja vredni narod bo vztrajal dalje;

toda kri padlih, trpljenje ranjenecv, rati beda in trpljenje narodov pade na glabstih, ki se trdovratno branijo, da bi pare z li glasove pameti in človeštva.

Amerikanci zbirajo vojake

Amerikanske vojne grožnje so ostale brez vsacega uspeha na osrednje S kakimi sredstvi nabirajo Amerikanci ke", nam kaže naša slika. Moški in igralci ponočnih baletnih lokalov vabijo

En New York Londoner Baletstratten als Werber in Amerikaj

ljudi za vstop v amerikansko „armado“ smešno, kajti s takimi sredstvi se bodo zbralo par zaljubljenih fantičkov, nikdar ne armade, ki bi se zamogla bojevati izkušenim armadam osrednjih sil.

Politični utrinki.

Katoliško vero hočejo odpraviti...

Kdo? Nekateri „jugoslovanski“ katoliški duhovniki sami. Kakor znano, skušajo pidi za svojo „jugoslovansko deklaracijo“, Kd hočejo s pomočjo znanjih sovražnikov ničiti, tudi Hrvate pridobiti. Doslej našli pristaše le pri Starčevičevi stranki, tem ko ostale hrvatske stranke „jugoslovstva“ ne marajo. Glasilo Frankove str dobro katoliška „Hrvatska“ je n. pr. kratkim ljubljanskega knezoškofa dra. Je prav oistro za ušesa prijala. List je pri neki dopis od kranjsko-hrvatske meje, terem se pravi: „Zanimiv je odgovor, da daje marsikateri slovenski in hrvatski dnik na vprašanje, kako bode šlo k liški cerkvi v velesrbski, bi sk tinski jugoslovanski državi, sk vendar znano, kako nestrpni so pravosrbski bratje v verskih rečeh. Na to v nje se dobi od slovenskih duhovkov, ki so bili doslej zanesljivo katoliški, prepričanja, večinom sledeči odgovor: nima s politiko ničesar opraviti. Konec bodemo tudi v tem oziru združili. Mi mo v nekaterih točkah ponehali, Srbi b tudi nekaj ponehali in potem bode en žava ter ena vera. Postali bodemo „ati“, duhovniki brez celibata. Tako prihajamo vsled inicijative srbov Čehov do najmodernejše jugoslovanske macije, katere vodja je brez ali z nje vednostjo najodličnejši katoliški Jugos sedanjosti, ljubljanski škof dr. Anton Bventura Jeglič, — nekaki jugoslovski Martin Luther.“

Tako piše katoliški list „Hrvatska“, goslovanskem gibanju. Z drugimi besed povedano: Jugoslovanski hujskači nam m

vsa
vo ti
sluša-

ce.

dosle
e sile
voja
ženski
mlade

rika.

Pač

ar pa

proti

oliski

rvaki

ki jo

ures-

pa so

med-

ovan-

anke,

pred

eglica

inesel

v ka-

ki ga

uhov-

ato-

c an-

ko je

slavni

brša-

v ni-

škega

Vera

Tedenski pregled.

Štajerske vesti.

Imenovanje. C. kr. štajerski namestnik je imenoval m. dr. namestniška koncipista Wolfganga Burghauser v Celju in Egona Schrey Edler v. Redlwerth v Ptuj za okrajna komisarja nad zistematiziranim stanjem.

Umrli je v Ptuj g. Marija Goršek, najstarejša članica družine Puncerjeve in stara mati soproge našega urednika Linhart. Bog daj blagi ženki, ki je v svojem življenju veliko delala in trpela, večni mir in pokoj!

Dezertar in vlomilec. Mestna policija v Mariboru je p. k. izvedela, da prinašata dva dezertarja v stanovanje vdove Roze Pukl na cesti v Pobrežje ukradena živila. Preiskava je podala dokaze za večje tatvine. Roza Pukl, ki je z ukradenimi živili cele pojedine delala, bila je od nadstražnika Jerina aretirana. Po njeni aretaciji se je zasačilo v njenem stanovanju dezertarja Martina Lipotnika, ki se je proti stražnikom tako nasilno obnašal, da ga je moral Jerin s sabljo po glavi udariti. Lipotnika so težko ranjenega v vojaško bolnišnico prepeljali. Drugi dezertar Johan Wegan se doslej še ni zamogel vjeti. Dezertarja sta kradla večinoma svinje, perutnino, zajce in poljske pridelke. Lipotnika je kot dezertarja že v decembru neki stražnik vstavil; takrat je skočil v Dravo, kjer mu je bilo pa premrzlo, tako da je prišel sam zopet na breg. Vsled njegovega prehlajenja so ga takrat oddali v vojaško bolnišnico, od koder pa je zamogel zopet pobegniti. Upati je, da se zasači kmalu tudi drugega, tata.

Veliki vlom. V noči na 16. februarja vlomili so v Celju tatovi v trgovino z urami g. Rafaela Salmič v „Narodnem domu“ ter so pokradli nad sto ur in drugih dragocenosti v skupni vrednosti nad 14.000 kron. Sum se obrača proti nekdanjim uslužbencem urarja.

Proti „jugoslovanskemu“ hujskanju sprejel je občinski zastop v Marenbergu rezolucijo, v kateri pravi: „Jugoslovansko“ stremljenje je očitna veleizdaja, čeprav verujejo njeni zastopniki na uresničenje ravno tako malo kakor mi sami. Brez razumevanja stojimo nasproti dejstvu, da država oblast tako delo tiho trpi in s tem pospešuje. Vidimo s težko skrbjo, da taka stremjenja mir v deželi, v kolikor se doslej ni posrečilo, ga umetno uničiti, zlobno povsem podgrebljajo in s tem zaceljenje vojnih ran zakasnjajo. Zato jih zavračamo z globokim zaničevanjem in opozarjamo vse poklicane zastopnike ljudstva, da se naj bojujejo brezobzirno proti tem stremljenjem ter za varstvo naše stare, nerazdeljene Štajerske.

Cesar je pomilostil 140 kaznjencev in jim odpustil ostanek njih zapora. Od teh pade na moško jetnišnico v Mariboru 19, na moško jetnišnico v Gradcu pa 9 oseb.

„Žegnanje.“ Dne 10. februarja je bilo v Žusmu žegnanje. Med fanti raznih vasi vlada že dalje časa sovraštvo. V gostilni Ceker prišlo je do prepira, ki se je na cesti nadaljeval. Med pretepom padel je strel, ki je pocestnika Mihaela Stvornik zadela. Ko je že na tleh ležal, prizadel mu je rudar Jožef Kolar z nožem več sunkov v hrbet; potem ga je tudi še kanonir Johan Žlender dvakrat z nožem sunil. Stvornik, ki je bil poleg strela še 13-krat z nožem ranjen, zamogel je sicer še domu priti, kjer pa je že drugi dan umrl. To so menda že plodovi „jugoslovanske“ gonje! Posuroveti ljudstvo, to je cilj tistih ljudi, ki bi morali ljudstvo vzgojiti!

Vtonil. Fabrični direktor Franc Denki iz Zgornje Polskave padel je na potu domov v potok Pulska, v katerem so dne 14. februarja njegovega mrljca našli ter dva dni pozneje v domači fari pokopali.

Tatvina. V Ormožu so neznan tatovi vlomili v tobačno trafiko gospe Martinz, pokradli 500-kron gotovega denarja in nekaj cigaret, medtem ko so tobak pri miru pustili. Škoda je krita vsled zavarovanja.

Umor in samomor. Pretekli četrtek ponoči je v Mariboru četovodja Franc Hafner str. r. št. 26, doma iz Maribora, svojo ljubljenico, 1. 1896 v Knittelfeldu rojeno vlačugo Pavlo Hohl s strelom iz revolverja usmrtil; istotako je potem sam sebe s strelom v sence usmrtil. Zgodilo se je to na vsak način v obojestranskem sporazumljenju, kajti oba sta že opetovano dejala, da si hočeta življenje vzeti. Neposredno pred tem dogodkom popivala sta v neki gostilni skupno z očetom in sestro Hafnerja. V gostilni je izročil Hafner tudi vso svojo lastnino očetu. Hafner je bil dalje časa pod sumom sleparije v vojaško-sodnijski preiskavi, bil je pa pred kratkim izpuščen in bi moral na bojišče oditi.

Vlom v železniški vagon. Na kolodvoru v Mariboru so tatovi v neki vagon vlomili in iz njega več žakljev bele moke pokradli. Kondukterju Fabianu se je posrečilo, da je našel skrivališče tatov, neki transportni voz. S pomočjo kolodvorskega poveljstva se je tatove vjelo in vojaški sodnji oddalo.

Roparski umor. V Mariboru se je zgodil grozni roparski umor. V Josefgasse št. 3 stanujoča gospa Terschowetz čula je v stanovanju sosedinje branjevke Julije Nerat ropot in vpitje; opazila je tudi, da so vrata branjevkega stanovanja odprta. Gospa je to policiji sporočila. Prišel je nadstražnik Garmbrat, kateremu se je nudila grozovita slika. Našel je branjevko Nerat mrtvo v krvi na tleh ležati. Imela je grozoviti udarec čez glavo, ki jo je pač takoj usmrtil, kajti glava je bila popolnoma razbita. Gre se za roparski umor. Morilec je bil skozi okno na hodniku preko strehe drvarnice pobegnil. Umrjena je bila 49 let stara in v Samarko v mariborskem okraju pristojna.

Umrli je v Mariboru c. k. notar g. Karl Hanss. Njegov sin stoji kot oberlajtnant na bojišču. Pokojnik je bil splošno spoštovan in odkriti značaj ter vedno nevstranši zagovornik napredne misli. Kot tak je bil tudi skozi dolga leta somišljenik in naročnik našega lista. Bodi vrlemu možu štajerska zemlja lakka!

Koroške vesti.

Koroška Korošcem! Leta dolgo že traja hujskarija kranjskih in drugih privandrancev, ki hočejo i na Koroškem uresničiti vseslovansko protiaustrijsko gibanje. Gotovo, — mi vsi vemo, da je koroško ljudstvo v svojem srcu avstrijsko in da ljubi svojo domovino bolj, kakor vse drugo. Ali vsled potpežljivosti prizadetih činiteljev se bode polagoma tudi to pošteno ljudstvo zastrupilo in v panslavizmu prisililo. Saj vendar čitamo list koroških „Jugoslovancev“, ki deluje z vzemi sredstvi nato, da bi iz srca koroškega ljudstva iztrgal ljubezen do domovine in habsburške krone. Saj je tudi znano, da se nahajajo med voditelji panslavizma na Koroškem ljudje, ki so bili v svoji mladosti in potem zopet na stara svoja leta zaradi veleizdaje v dolgoletni ječi, čeprav jih je morda milost ljubljene našega cesarja zopet domu poslala. Ti skriti in očitni sovražniki koroške dežele delujejo na tihem in javno naprej, da bi polagoma vso slovensko govorečo koroško ljudstvo spravili v svoj tabor. Potem bi zamogli seveda raztrgati koroško domovino, potem bi zamogli suniti nož v srce stare naše Avstrije! ... Ali koroško ljudstvo se ne pusti tako hitro v veleizdajalstvo zapeljati. Koroško ljudstvo zna braniti svojo domovino s puško v roki, pa tudi s pravo besedo in poštenim prepričanjem v zaledju. Zato naj se vseslovanski in srbofilski hujskači trudijo, kolikor jim je drago: koroškega ljudstva ne bodejo nikdar spravili na svojo plat! Koroško ljudstvo ima prej kot slej tako močni domovinski čut, da ne pusti nikomur vmešavanje v njegove no-

o ju
dami
točejo

Izdajstvo mariborskega profesorja Pivka.

Priobčili smo v eni zadnjih številkih vprašanje poslancev v državnem zboru, ki se tiče izdaje pri Canzanu. Samoumevno je bilo slovensko-prvaškim voditeljem jako neprijetno, da je izvršil to izdajstvo slovenski oberlajtnant Ludvik Pivko, profesor na neki srednji šoli v Mariboru, na kateri se pač tudi sedaj širi protiaustrijsko hujskarijo. Da bi Pivka umilo, izjavilo je prvaško časopisje v svoji znani predrznosti ednostavno, da so navedbe poslancev lažnjive. To pa v kljub temu, da se je na pristojnih mestih popolno resničnost teh navedb dognalo. Zaradi tega Pivkovega izdajstva, ki je stalo velikemu številu hrabrih vojakov v tujini, so tudi slovanske narodnosti življenje, stojijo poleg tega Pivkova žena (neka Čehinja) in druge osebe v zaledju v sodnijski preiskavi. To je gotovo tudi slovensko-prvaškim voditeljem znano. Nujno potrebno je, da se to zadevo javno razpravlja, da pridejo merodajni činitelji konečno do izpoznavanja, kam mora stvar priti, ako se rabi osebe Pivkove vrste za vzgojo mladine. Pivko kot izdajalec je večkratni morilec, ker ima življenje stoterih avstrijskih vojakov na vesti. In ta Pivko je vzgojeval „jugoslovansko“ mladino. Ali je čuda, da tako vzgojena mladina nima več srca za Avstrijo in cesarja?